

Kommunal anhörigstödsplan till anhöriga som hjälper och vårdar närstående i Sävsjö kommun 2017.

Bakgrund

Den 1 juli 2009 infördes en ny bestämmelse i 5 kap 10 § socialtjänstlagen (SoL) med syfte att förtydliga stödet till anhöriga enligt följande:

Personer som vårdar eller stödjer närstående

Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är äldre eller långvarigt sjuk eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

Den som vårdar eller stödjer sin närstående som på grund av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning behöver hjälp med sin dagliga livsföring. Stödet ska vara av personlig och varaktig karaktär.

Mål

Målet är att erbjuda alla anhörigstödjare i Sävsjö kommun anhörigstöd, oavsett ålder. Stödformerna ska vara individuella och syfta till att ge anhöriga redskap för att kunna hantera sin situation och underlätta för dem fysiskt, psykiskt, socialt och att förebygga ohälsa.

Med den verksamhet som redan idag finns för anhörigstödjare och med den nedan föreslagna anhörigstödsplanen kan Sävsjö kommun erbjuda en ökad valfrihet och flexibilitet för anhöriga som stödjer närstående. Målet är att anhöriga och brukare skall få ett sådant stöd att förlängt kvarboende möjliggörs eller att man känner stöd i sin anhörigsituation. Genom att en handlingsplan finns för anhörigstödjare förväntas anhörigfrågorna komma i fokus.

Målgrupper

Anhöriga till långvarigt
psykiskt eller fysiskt sjuka

Anhöriga till personer med
funktionsnedsättning

Anhöriga till äldre

Anhöriga till personer med
missbruk och
beroendeproblematik

Barn som är anhöriga

Genomförande av anhörigstöd

Den kommunala anhörigstödsplanen kommer att utgöra en struktur för hur stödet till de anhöriga ska utformas och upprätthållas. Det är därför viktigt att arbetet sker utifrån denna med hjälp av anhörigsamordnarnas insatser. Viktigt är att det erbjuds informationer, utbildningstillfällen och möjlighet till att starta samtalsgrupper och studiecirkel.

Personal inom anhörigstöd

Det finns sedan 2013 två anhörigsamordnare i Sävsjö kommun. En anhörigsamordnare med inriktning mot vård och omsorg och funktionshinderomsorg och en anhörigsamordnare med inriktning mot individ och familjeomsorgen. Anhörigsamordnarna ska ges möjlighet att följa en handlingsplan.

Olika samarbetspartners

I arbetet med att utveckla anhörigstödet är det särskilt viktigt att ha etablerade samarbetspartner;

– Arbetsgrupper för anhörigstöd

Det finns två arbetsgrupper inom anhörigstöd i kommunen med representanter från olika yrkesprofessioner. En inom IFO och en inom Vård och Omsorg. Detta för att lättare kunna fånga upp behovet av anhörigstöd inom olika målgrupper.

Arbetsgruppen för vård & omsorg - funktionshinderomsorg består av:

Funktionschef vård och omsorg, anhörigsamordnare, arbetsterapeut/representant från demensteamet, områdeschef – äldreomsorg, LSS-handläggare/handikappkonsulent, sjuksköterska hemsjukvården, arbetsterapeut Sävsjö vårdcentral, representant Vrigstad läkarmottagning.

Arbetsgruppen för IFO består av:

IFO-chef, anhörigsamordnare/behandlingsassistent, handläggare ekonomi/våld i nära relationer, handläggare barn och ungdom, vård och fältassistent, jobbcoach, kurator Sävsjö vårdcentral, kurator Vrigstad läkarmottagning.

Uppgifterna är att sätta ramarna för anhörigstödet verksamhet genom att fortsätta att strukturera upp arbetet med anhörigstöd. Det är viktigt att man kartlägger hur behovet ser ut i varje målgrupp för att utifrån det utforma det individuella anhörigstödet.

En annan uppgift är att förmedla och inspirera all personal att se stödet till anhöriga som en viktig del av arbetet.

– Demensteam

Ett lokalt demensteam med representanter från kommun och landsting träffas regelbundet. Där genomför man regelbundet utbildningar för anhöriga, och samarbetar med anhöriga för att ge avlastning och trygghet.

– Anhörigråd

2012 startades ett anhörigråd. Deltagare är anhöriga från olika målgrupper såsom anhörig till: äldre, långtidssjuka, barn med funktionsnedsättning, psykiatri och missbruk.

Syftet med rådet

- Att öka anhörigas delaktighet när det gäller anhörigstödet i vår kommun
- Att som anhörig kunna vara med och påverka utvecklingen och innehållet i anhörigstöd
- Att kunna vara ett forum för diskussion av de frågor som ligger anhöriga nära
- Att som anhörig få information om vad som händer i kommunen när det gäller verksamheten kring anhörigstöd
- Att få träffa andra anhöriga inom olika målgrupper

– Övriga samarbetspartners

Biståndshandläggarna, distriktssköterskorna och rehabteamerna i kommunen samarbetar med anhörigsamordnarna då man tillsammans hjälps åt att nå anhörigstödjare i ett tidigt skede.

Förutom primärvårdens deltagande i arbetsgrupperna samarbetar man också bland annat med med hälsokontroller för anhöriga och rehab/anhöriggrupp.
I samarbete med primärvården finns också en anhöriggrupp.

Samarbete sker också med Svenska kyrkan, frikyrkorna, frivilliga organisationer, studieförbund och även med anhörigstöd i närliggande kommuner.

Antalet anhöriga som anhörigstödet har kontakt med:

Anhöriga familjer inom LSS:	57 familjer (55 familjer i dec. 2015)
Anhöriga inom psykiatri:	12 anhöriga (12 anhöriga i dec. 2015)
Äldre och övriga:	61 familjer eller enskilt anhöriga (49 familjer eller enskilt anhöriga i dec. 2015)
Anhöriga inom IFO:	40 familjer eller enskilt anhöriga (24 familjer eller enskilt anhöriga i dec. 2015)

Befintlig verksamhet med inriktning mot stöd till anhöriga: Anhörigstöd till anhöriga som stödjer äldre personer eller långvarigt fysiskt sjuka:

Råd och stöd

Anhörigsamordnaren fungerar som en slags lots genom att förmedla kontakt till myndigheter, föreningar och organisationer och finns tillhands för att svara på frågor om vart man kan vända sig.

Hembesök

Anhörigsamordnaren gör hembesök till familjer som önskar det.

Stödplan

Anhörigsamordnaren erbjuder att hjälpa till att ta fram en stödplan utifrån varje anhörigs behov. Stödplanen följs upp och anhörigstödjaren erbjuds möjlighet till fortsatt kontakt. Stödformen blir på så sätt långsiktigt för den enskilde, bygger på en relation och blir grunden för anhörigstödet.

Avlösarservice

Avlösning är till för anhörigstödjaren när egen tid behövs för att uträtta ärenden av olika karaktär eller koppla av. För avlösningen ansvarar hemtjänstpersonal. Avlösningen ska vara individanpassad och flexibel. Alla former av avlösning kräver att den vårdbehövande själv ansöker om insatsen, dvs. insatsen är ett indirekt stöd till personer som vårdar eller stödjer närstående. Avlösarservice kan erbjudas upp till 12 timmar i månaden och det är kostnadsfritt.

En ny broschyr med information om avlösning i hemmet har tagits fram.

Dagverksamhet

Dagverksamheten Skogsdufvan har sedan januari 2016 flyttat till Brygghörnan i Sävsjö. Dit är man välkommen om man har en demenssjukdom eller är i behov av social gemenskap. Då får anhörigstödjaren också möjlighet till avlastning och egen tid.

Korttidsplats

Det finns möjlighet att ansöka om korttidsplats på Högagärde eller på vårdboendet Södergårdens om anhörigstödjaren är i behov av längre sammanhållen återhämtningstid.

Växelvård/ avlastning

Växelvård/ avlastning kan erbjudas på korttidsplats. Ett individuellt schema upprättas tillsammans med biståndshandläggaren. Det kan ex vara att den närstående bor 3 veckor hemma och 1 vecka på korttidsplats. Avlastning kan vara 1 dag eller efter överenskommelse.

Hemtjänst - Trygghetslarm

För att underlätta vardagen för anhörigstödjaren kan olika stödåtgärder såsom hemtjänst och trygghetslarm erbjudas. Detta efter bedömning av biståndshandläggare.

Tekniska hjälpmedel

Kommunen har en generös inställning till hjälpmedel, både kognitiva och övriga hjälpmedel. Vi informerar regelbundet och ger tips på hjälpmedel som kan underlätta vardagen för anhöriga.

Anhörigträffar för de som bor i ordinärt boende/ särskilt boende

Till anhörigträffarna är anhöriga välkomna oavsett om deras närstående bor hemma eller på ett särskilt boende. Träffarna är ett tillfälle för att få kunskap i viktiga områden som berör deras situation som anhörigstödjare. Olika gäster inbjuds efter anhörigas önskemål. På träffarna har de möjlighet att dela sina erfarenheter med andra i liknande situation.

Utbildningar

För att underlätta vårdandet för anhöriga anordnas utbildningar. Det kan vara information om sjukdomar, fallprevention, lyftteknik, munvård eller hjälpmedel.

Studiecirklar/anhörigkurser

Anhöriga till personer med minnesproblem/demenssjukdom erbjuds studiecirklar. De innehåller medicinsk information, bemötande och vilken hjälp och stöd som finns att få. Deltagarna erbjuds fortsatt stöd och hjälp genom vårdkedjan.

Samtalsgrupper

Anhörigstödjare erbjuds att delta i samtalsgrupper som träffas regelbundet för att byta erfarenheter, prata av sig och få nya vänner och gemenskap.

Anhörigsamtal

Möjlighet till enskilt stödsamtal ska erbjudas alla anhörigstödjare. I det enskilda samtalet är det lättare att få kunskap om anhörigstödjarens individuella situation och större möjligheter att kunna ge ett så individanpassat stöd som möjligt.

Hälsoinsatser

Anhörigstödet erbjuder anhöriga hälsoinsatser. I samarbete med primärvården kan man som anhörig få kostnadsfri hälsokontroll.

Demensteamet

Personal från landstinget Bra liv, Vrigstad Läkarmottagning och kommunen samverkar i demensfrågor för att underlätta för personer med demensdiagnos och deras familjer.

Anhörigstöd för anhöriga till personer med utvecklingsstörning och/eller med fysiska funktionsnedsättningar:

Råd och stöd

Handikappkonsulent, områdeschefer och anhörigsamordnare som ger stöd och vägledning för anhöriga

Avlastning

Det finns möjlighet till korttidsvistelse på korttidsboende inom LSS efter bedömning av LSS-handläggare.

Man kan också som anhörig få avlösarservice efter bedömning av LSS-handläggare och det är behovet som styr antalet timmar.

Tillgång till habiliteringen i Eksjö och nätverksträffar för anhöriga där.

Anhörigträffar/Utbildning

Anhöriganställda inom LSS (PAN-anställda) har tillgång till stöd genom respektive områdeschef och/eller vid arbetsplatsträffar.

Det är också viktigt att ha samarbete med de frivilliga intresseföreningarna inom området såsom FUB.

Anhöriga inom denna grupp är också välkomna till de anhörigträffar och studiecirkel som erbjuds övriga anhörigstödjare. Ibland riktas innehållet mera specifikt till denna målgrupp. Föreläsningar ordnas regelbundet, även i samarbete med närliggande kommuner.

Kontaktperson

Kontaktperson utses till att stödja och är en medmänniska som underlättar för den enskilde att bl.a. minska social isolering och ge meningsfulla aktiviteter. Det ger då också anhöriga stöd.

Ansökan om Kontaktperson görs för bedömning av LSS-handläggare.

Ledsagarservice

Den närstående kan få hjälp som ska underlätta att delta i samhällslivet genom ledsagarservice ex teaterbesök, restaurangbesök eller bio efter bedömning av LSS-handläggare. Den anhörige får då också egen tid och trygghet i vetskapen om meningsfulla aktiviteter för sin närstående.

Tekniska hjälpmedel

Kommunen har en generös inställning till hjälpmedel, både kognitiva och övriga hjälpmedel. Vi informerar regelbundet och ger tips på hjälpmedel som kan underlätta vardagen för anhöriga.

Anhöriggrupper/anhörigcirkel

Anhöriga inom denna målgrupp erbjuds att delta i föräldragrupp där man kan få gemenskap med andra i samma situation och även kunskap och utbildning i olika frågor.

Anhörigsamtal

Möjlighet till enskilt stödsamtal ska erbjudas alla anhörigstödjare även inom denna grupp. I det enskilda samtalet är det lättare att få kunskap om anhörigstödjarens individuella situation och större möjligheter att kunna ge ett så individanpassat stöd som möjligt.

Hälsoinsatser

Anhörigstödet erbjuder anhöriga hälsoinsatser. I samarbete med landstinget kan man som anhörig få kostnadsfri hälsokontroll.

Anhörigstöd för anhöriga till personer med psykisk ohälsa och/eller missbruk och beroendeproblematik

Barn som är anhöriga

Råd och stöd

Inom IFO finns familjepedagoger, vård och fält, socialsekreterare, anhörigsamordnare, behandlingsassistenter, områdeschef och personal inom socialpsykiatri som ger stöd och vägledning för anhöriga

Familjesamtal inom psykiatrisk slutenvård och vid behov fortsatta stödsamtal inom psykiatriska öppenvårdsmottagningen.
På vårdcentralerna finns Psykosociala team.

Anhörigträffar/Utbildning

Det finns möjlighet för föräldrar och andra anhöriga att få stödsamtal med hjälp av familjepedagog, behandlingsassistent.
Anhöriga inom dessa grupper är också välkomna till de anhörigträffar och studiecirklar som erbjuds övriga anhörigstödjare.
Föreläsningar ordnas i kommunen eller tillsammans med andra kommuner med olika tema som kan vara till stöd och hjälp för anhöriga.

Anhöriggrupper

Föräldragrupper ordnas - KOMET

Man utför också riktade barngrupper efter hur behovet ser ut t.ex. Trappan - Barn som bevittnat våld, Skilda Världar - barn som har föräldrar som inte bor tillsammans, barn som har en förälder med beroendeproblematik.

Anhöriggrupper anordnas efter behov. T ex anhörig till föräldrar som har omhändertagna barn.

Tekniska hjälpmedel

Kommunen har en generös inställning till hjälpmedel, både kognitiva och övriga hjälpmedel. Vi informerar regelbundet och ger tips på hjälpmedel som kan underlätta vardagen för anhöriga.

Fortsatt utvecklingsarbete 2017

Det webbaserade anhörigstödet "En bra plats" har avslutats 31 december 2016. Vi kommer istället att satsa på andra stödformer för anhöriga.

En satsning är regelbundna må-bra-dagar för anhöriga cirka en gång per månad.

En annan ny satsning för våren är inbjudan till ny anhöriggrupp. Då kommer ett material från Nationellt kompetenscentrum Anhöriga att användas.

Anhörigcentrum – Mötesplats Brygghörnan

Vi har nu en mötesplats i vår kommun som även är ett centrum för anhöriga. Där har man möjlighet att träffas för samvaro och gemenskap.

Brygghörnan används för anhörigträffar, samtalsgrupper, anhörigcaféer och utbildningar för anhörigstödjare.

Anhörigsamordnare har sin arbetsplats på Brygghörnan och är tillgänglig vad gäller samtal och kontakter.

På Brygghörnan erbjuds anhöriga att utnyttja gymmet. Man inbjuds också till de föreläsningar och caféträffar som anordnas regelbundet.

Fortsätta att sprida information om Brygghörnans verksamhet.

Utveckla personalens arbete med anhörigstöd inom alla verksamheter

Använda sig av socialstyrelsens vägledning och Nka:s webbutbildning "Stöd till anhöriga" i sitt arbete med anhörigstöd. Med hjälp av anhörigsamordnarna utse anhörigombud inom verksamheterna som ska ta ett extra ansvar för de anhöriga.

Frivilligverksamhet

Inom Frivilligverksamheten "En hjälpande hand" finns nu ca 16 personer (12 personer 2015) med och de hjälper till på olika aktiviteter inom vård och omsorg. Det kan vara på anhörigträffar och anhörigcaféer och på mötesplatser för seniorer. Det kan också innebära att vara ett stöd för någon i hemmet och avlastning för anhöriga.

Anhörigträffar på särskilt boende inom vård och omsorg

Stödja och medverka på planerade anhörigträffar inom särskilt boende.

Nya arenor

Skapa forum för samarbete inom socialtjänst, skola, fritid och för barn som är anhöriga.

Länsnätverket för anhörigsamordnare

Anhörigsamordnare ska fortsätta delta i nätverket som finns inom länet.

Stödformer som behöver utvecklas

När man har en närstående som nyinsjuknat i någon psykisk sjukdom finns behov av återkommande information om sjukdomen och dess följder.

Intensifiera arbetet med att ta vara på varandras kompetenser i kommunen.

Forum för barn med psykiskt sjuka föräldrar/missbrukande föräldrar

Forum för föräldrar med psykiskt sjuka barn/barn med missbruksproblematik

Fortsatt samarbete med närliggande kommuner när det gäller utbildning och

anhöriggrupper.